

Eventyret om den vidunderlige kartoffel

DR1 2011, tegnefilm, 22 min.

Om filmen

En tegnefilm af Claus Deleuran og Tegnedrengene om kartoflens vej til Europa. Inkaerne har dyrket kartofflen i Andesbjergene i Sydamerika i umindelige tider, da den brutale spanske hærfører Pizarro i 1532 invaderer Inkariget på jagt efter guld. Tegnefilmens menneskelige hovedperson, den purunge skibskok Carlos, forelsker sig i kartofflen og bringer den med tilbage til Europa. Desværre deler de øvrige europæere ikke Carlos' kærlighed til kartofflen, men da han som gammel skibskok går ned sammen med resterne af den spanske armada ud for Irlands kyst i 1588, lykkes det ham at bjærge sig i land sammen med nogle af sine elskede kartofler. Og de fattige irlændere sætter pris på hans kartofler, så den gamle mand kan dø lykkelig. Trods den religiøse overtro, at kartofflen må være djævlens værk, fordi dens frugter vokser under jorden skjult for guds lys, går kartofflen efterhånden sin sejrsgang over hele Europa, bl.a. på grund af den snedige franskmand og kartoffelelsker Augustin Parmentier. Kartofflen vokser hurtigt, og efterlader man lidt af høsten i jorden, har man sikret sig en ny høst. Kartofflen bliver fattigmands primære føde, så kartoffelpesten i 1845 er en katastrofe, og alene i Irland dør over en million mennesker af sult. Kartofflen overvinder dog selv den skimmelsvamp, der næsten har fået bugt med den, og i dag er kartofflen udbredt over hele kloden.

Fælles Mål

I historie skal eleverne på mellemtrinnet tilegne sig en viden om historiekanonpunktet "*Columbus*". Den viden skal gerne handle om konsekvenserne før, under og efter europæernes "*opdagelse*" af Den Ny Verden. Det skal handle om kulturmødet mellem europæerne og den oprindelige befolkning, kolonialisme, økonomisk globalisering mv. Tegnefilmen giver et bud på disse problemstillinger i let tilgængelig form. Men kildekritikken skal også være på plads – se nedenfor.

Ideer til undervisningen

10 dataspørgsmål undervejs eller efter filmen

1. Hvor finder man den første kartoffelplante, og hvilket folkeslag er det første til at dyrke den?
2. Hvorfor tager europæerne til Inkariget i Sydamerika?
3. Fortæl om europæernes måde at behandle sydamerikanske befolkning på.
4. Hvordan kommer kartofflen til Irland?
5. Hvorfor har irlænderne brug for kartofflen?
6. Hvorfor er folk i Europa i starten imod kartofflen?
7. Hvad er det voldsomme der sker i 1618?
8. Hvad opdager folk i de nordiske lande, at kartofflen kan bruges til?
9. Hvad sker der for kartofflen i midten af 1800-tallet? (Specielt i Irland)
10. Fortæl hvad og hvordan folk har brugt kartofflen igennem den historiske tid filmen beretter om.

Tema: Opdagelsesrejser

Fag: historie

Målgruppe: 3.- 7. kl.

Titel: Eventyret om den vidunderlige kartoffel Vejledning

Lærer

Kildespørgsmål til filmen

1. Efter filmen snakker klassen om **helhedsindtrykket** af filmen.
2. Lad eleverne skrive et kort **resumé**.
3. **Genrebestem** filmen – er det fiktion eller non-fiktion?
4. Lad eleverne undersøge **virkemidler** så som fortællersynsvinkel, lyset, lyden (fx underlægningslyd, effektlyd m.m.), klipningen mv.
5. Lad eleverne **sammenfatte** filmen: Hænger den sammen? Er den troværdig? Er de historiske oplysninger "*rigtige*"?

Supplerende Materialer

På konsulentens fagside www.ucc.dk/cfu finder du historiekanonnen. Du vil her finde **prøveeksempler**, **elevaktiviteter** og ikke mindst **links** til de relevante historiekanonner, som filmen omhandler. Her primært "*Columbus*", "*Den Westfalske Fred*" og "*Ophævelse af slavehandel*".